

CLASS IX - SPECIMEN QUESTION PAPER

BHUTIA

(SECOND LANGUAGE)

Maximum Marks: 80

Time allowed: Three hours

1. *Answers to this Paper must be written on the paper provided separately.*
2. *You will **not** be allowed to write during the first 15 minutes.*
3. *This time is to be spent in reading the question paper.*
4. *The time given at the head of this Paper is the time allowed for writing the answers.*
5. *This paper comprises two Sections: **Section A** and **Section B**.*
6. *Attempt **all** the questions from **Section A**.*
7. *Attempt **four** questions from **Section B**, answering **any two** questions from the given books.*
8. *The intended marks for questions or parts of questions are given in brackets [].*

Instruction for the Supervising Examiner

Kindly read aloud the Instructions given above to all the candidates present in the Examination Hall.

SECTION A (40 Marks)

(Attempt **all** questions from this Section.)

Question 1

Write a short composition in **Bhutia** of approximately **250** words on **any one** of the following topics: [15]

འག་ལོ་ བྱིན་ ཡོད་པའི་ འགོ་བརྒྱུད་ གང་ཅུང་ གཅིག་གི་ རྟེན་ལོ་ གི་ཚུམ་ ཆོག་ ༢༥༠ ཙམ་གྱི་ ཚད་ན་ ཡོད་པོ་
ཅིག་ གི།

- (i) འབྲུང་ཆུ་ ག་ཉེམ་ གལ་ཆེན་ ཡིན་པའི་ རྫོང་ལོ་ གི་ཚུམ་ གི།
- (ii) ང་ཅག་གིས་ རྟགས་ཅན་ གྲུང་སྐྱབས་ བྱས་ དགོས་པོ་ ལེན་ཞིང་ གལ་ཆེན་ ཡིན་པའི་ རྫོང་ལོ་ གི་ཚུམ་ གི།
- (iii) རྫོན་དང་ རྩ་ཆ་ ཡང་ན་ TB འདི་ མན་ཟུན་པའི་ ཐབས་ལམ་ཚུ་ལོ་ བཤད་ཞིང་ གི་ཚུམ་གི།
- (iv) རང་སྐད་ རྫོ་སྐད་ འདི་ལོ་ སྐབས་ཉི་ ག་ཉེ་ མ་ཉེ་ ཤེས་པོ་ བྱས་ཞིང་ རང་གི་ བརྟན་པོ་ བཅུག་ཤང་
ཡིན་པའི་ གི་ཚུམ་ གི།
- (v) Picture Composition:

Question 2

Write a letter in **Bhutia** in approximately 120 words on **any one** of the topics given below:

[7]

འོག་ལོ་ བྱིན་ ཡོད་པའི་ རོན་ཚན་ གཅིག་གི་ རྟེན་ལོ་ རྩོ་སྐད་ན་ or Bhutia language ན་ ཆིག་ 120
ཅམ་ ཡོད་པའི་ བཏང་ཡིག་ ཅིག་ གི།

- (i) རྩོ་བ་ཕྱི་ མཆོག་ལོ་ ང་ མགོ་ ན་ཕྱི་ རྩོ་ཁང་ལོ་ འགྲུ་དོ་ ཡིན། མེ་ ཤང་བཞིན་ ཉིན་གཅིག་གི་
དགོངས་ཁུ་ ཅིག་ གི།
- (ii) རང་གི་ བ་མ་ལོ་ ཆོས་རྒྱལ་ས་ རྫོང་ལོ་ བཤང་བཞིན་ ཡི་གེ་ ཅིག་གི།

Question 3

Read the extract given below and answer in **Bhutia** the questions that follow:

འོག་གི་ ཆིག་འབྲེང་ འདི་ལོ་ ལེགས་ བྱས་ཏེ་ རྩོགས་འདི་ལས་ ཆིག་འབྲེང་ལས་ གོ་བ་ ལེན་ཏེ་ ཨོ་འདིའི་
འོག་ལོ་ བྱིན་ ཡོད་པའི་ དྲི་བ་ཚུའི་ ལན་ རྩོ་སྐད་ན་ གི།

བེ་ཅི་ མ་མའི་ བསྐབ་བྱ།

དུས་ གཅིག་ན་ བེ་ཅི་ གེས་པོ་ བྱི་མའི་ ཨོང་སྐོང་ན་ རྫོང་དོ་ རྒྱ། ཨོང་སྐོང་ མཐའ་འཁོར་ལོ་
ཨ་ལུས་ གཅིག་ཡང་ རྫོང་དོ་ རྒྱ། བེ་ཅི་ ཨ་མ་ འདི་ལོ་ བོ་ཅོ་ རུ་ ཡོད་པོ་ རྒྱ། བོ་ཅོ་ཚུ་
གཅིག་ཁར་ མ་རྫོང་པར་ བར་རུར་ རྒྱལ་ས་ཏེ་ རུ་ ངང་ ལོ་མོག་ཚུ་ ཟ་ རོ་ རྒྱ། ཉིན་ གཅིག་
ཨ་མས་ བོ་ཅོ་ཚུ་ལོ་ འབོད་ཏེ་ བསྐབ་བྱ་ རྒྱལ་ས་ལོ་ རྒྱ། འདི་ བོ་ཅོ་ བྱ་ཅག་ རྒྱལ་ས་ཆོང་ ངང་
འུར་ མ་རྒྱལ་ས་ གལ་མེད་ ཨ་ལུས་ཀྱིས་ ཆོར་ན་ བྱ་ཅག་ལོ་ ཟ་ འོང་ བྱི་ལོག་ལོ་ མ་སོང་ ལལ་པོ་
རྒྱ། འདིའི་ ལན་ལོ་ བོ་ཅོ་ཚུ་གིས་ ཨ་མ་ ང་ཅག་ ལེབ་ལྷེ་ མཁས་དཔལ་ལོང་ ང་ཅའི་ རོན་ལོ་
ཨ་མ་ རང་ ལེམས་ལྷག་ གནང་ མིན་ དགོས་ ལལ་པོ་ རྒྱ། ཁོང་ཚུ་ ལོག་ཏེ་ བྱི་ལོག་ལོ་
རྒྱལ་ས་ཆིངས་ བྱས་ཏེ་ ཨོང་སྐོང་ལོ་ ཁོང་ལྷེ་ ཟམ་ཚུ་ མཆོལ་ ཟ་པོ་ རྒྱ། ཉིན་གཅིག་ ཨ་མ་ ཟམ་
མཆོལ་བར་ བྱི་ལོག་ལོ་ ཁོང་པོ་ རྒྱ། བོ་ཅོ་ཚུ་ ཨ་ཏང་ འདེམ་ར་ འུར་རྒྱལ་ས་ བར་རུར་
རྒྱལ་ས་ཆིངས་པོ་ རྒྱ། ཨོ་འདི་ ཆོང་ལོ་ ཨ་ལུས་ གཅིག་གི་ བོ་ཅོ་ཚུའི་ རྫོང་ མོས་པོ་ རྒྱ། ཨ་ལུས་

2. ཡི་གེ་ལ་ མན་འདྲ་པོ་ ག་ཚེད་ ཡོད་? གྲི།
- (a) གཉིས།
- (b) གསུམ།
- (c) བཞི།
- (d) ལྔ།
3. རྩེས་འབྲུག་ལ་ ཡི་གེ་ ག་ཚེད་ ཡོད་? གྲི།
- (a) བརྒྱད་ ཡོད།
- (b) དགུ་ཡོད།
- (c) བརྒྱ་ཐམ་པ།
- (d) བརྒྱ་གཅིག་།
4. ཡང་འབྲུག་ལ་ ཡི་གེ་ ག་ཚེད་ ཡོད་?
- (a) གསུམ་ཡོད།
- (b) བཞི་ཡོད།
- (c) ལྔ་ཡོད།
- (d) ཏུག་ཡོད།
5. མིང་གཞི་ལ་ ཡི་གེ་ ག་ཚེད་ ཡོད་?
- (a) བརྒྱ་ཐམ་པ།
- (b) བཙེ་ལྔ།
- (c) བརྒྱ་དགུ།
- (d) ཉི་ཤུ་ཐམ་པ།
6. གོ་རྩལ་རྩལ་ལྔ་པ་ གོ་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་ལོ་ གན་གྱི་སྐྱེ་ལོ་ལྔ་པ་
- (a) སྐར་བཟུ་གི་སྐྱེ་ལོ་ལྔ།
- (b) ལ་དོན་གྱི་སྐྱེ་ལོ་ལྔ།
- (c) བདག་སྐྱེ་ལོ་སྐྱེ་ལོ་ལྔ།
- (d) འབྲུང་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ལོ་ལྔ།

7. ལུ་ར་ཅ་རུ་ཅ་ན་ལོ་མང་འདིའི་མིང་གན་ཨིནམ་?

(a) ཡང་འབྲུག།

(b) འབྲེད་ལྷན།

(c) ལོ་དོན།

(d) ཨི་ལུན།

8. ཀམ། གམ། ནམ། འམ། མང་འདིའི་མིང་གན་ཨིནམ་?

(a) འབྲེད་ལྷན།

(b) ལྷག་བཅས།

(c) འབྲེད་ལྷན།

(d) འབྲེད་ལྷན།

SECTION—B (40 Marks)

Questions from two textbooks are to be answered.

Attempt four questions from this section.

BOOK 1: BHUTIA POEM

དེབ་དང་པོ་ཆོགས་བཅད། (TSHIG-CHEY)

Question 5

Read the extract given below and answer in **Bhutia** the questions that follow:

འོག་གི་ཆོགས་འབྲེད་ལོ་ཆོགས་ལྷོ་འདིའི་འོག་ལོ་བྱོན་ཡོད་པའི་དྲི་བ་ཚུའི་ལན་བྲི།

དགུན་ཀ་གུང་དང་དགུར་ཆར་ཆད་མེད་ཡོད།

དཔྱིད་ཀ་ལྷང་ཐེན་སྟོན་དུས་འབྲུ་ཐོག་འདུ།

འཛིག་ཉེན་ཆོས་ཉིད་དུས་འབྲུར་མཉམ་འཛུངས་བྱིར།

བྱ་ཚུ་དུས་འབྲུར་དཔེ་རྩ་སྟོན་ལོ་བྱོན།

སྟོ་བསྟན་ཚུགས་ན་པའི་སྐད་ལྷོ་འཇལ།

ལྟོ་བཟུན་ རིན་ཆེན་ ལས་ཀྱང་ ཅ་ཆེན་ ཡིན།
 ལྟོ་བཟུན་ འབྱུང་བ་ གང་ལས་ ལྷག་པར་ ཆེ།
 གུ་རུའི་ རྗེས་འབྲུག་ གངས་མེད་ བརྒྱད་བཟུན་ ཡིན།
 ཡིན་ཕྱིར་ བརྒྱད་འཛིན་ ལུ་སྟོབ་ བཞེངས་ཆོད་ ཡིན།
 ལྟོ་བཟུན་ ཚུགས་ན་ སའི་ སྐྱུ་བྱིན་ མཇུག།

- (i) ཆོགས་འཕྲེང་ འདི་ འགོ་བརྗོད་ ཆོགས་བཅད་ ག་འདི་ལས་ བཏོན་པོ་ ཡིན་ནམ་? [2]
- (ii) དགུན་ཀ་ དབྱིད་ཀ་ དབྱར་ལ་ དང་ ལྟོན་ཀ་ཅུ་ལོ་ གན་གན་ འཛོན་དོ་ ཡིན་ནམ་? [2]
- (iii) འཇིགས་ཏེན་ ཆོས་ཉིད་ ཏུས་འགྱུར་ དང་ མཉམ་ འཛུངས་པའི་ རོན་ལོ་ གན་ ལྷན་དགོས་? [3]
- (iv) འབྲས་རྫོངས་ ལྟོ་བའི་ བཟུན་པོ་ འདི་ འབྱུང་བ་ དང་ རིན་ཆེན་ གང་རུང་ལས་ ལྷག་པར་གྱི་ ཅ་ཆེན་ ཡིན་པའི་ སྐྱུ་མཚན་ གན་ ཡིན་ནམ་? [3]

Question 6

Read the extract given below and answer in **Bhutia** the questions that follow:

འོག་གི་ ཆོགས་འཕྲེང་ལོ་ སྐྱོགས་ལྟེ་ འདིའི་ འོག་ལོ་ ལྷན་ ཡོད་པའི་ དྲི་བ་རུའི་ ལན་གྱི།

ཏུས་ལོ་ བསམ་སྟོ་ བཏང་མཁན་ མཁས་པོ། རྗེས་ལོ་ འགྲོད་པོ་ མེད་མཁན་ མཁས་པོ།
 དགོས་འདོད་ ཡོན་ཏན་ རོར་བུ་ རོབ་མཁན། སྲིད་པ་ འདིའི་ན་ ཀྱན་ལས་ མཁས་པོ།
 ཡོན་ཏན་ མཁུན་མཁན་ མཁས་པའི་ དབྱས་ན། མ་མཁུན་ ལྷན་པོ་ སྟོ་མའི་ རྒྱབ་ན།
 མཁས་པོ་ བཞུགས་ལྷན་ རྒྱལ་པོ་ འདྲ་པོ། ལྷན་པོ་ ཁྱི་པག་ ཆོས་མཁན་ མེད་པོ།

- (i) གོང་གི་ ཆོགས་འཕྲེང་ འདི་ ཆོགས་བཅད་ ག་ལྟེ་ལས་ བཏོན་པོ་ ཡིན་ནམ་? [2]
- (ii) ཆོགས་འཕྲེང་ འདིའི་ ཚུམ་པ་པའི་ གསུང་བཤད་ རང་ལྟར་ རོན་ དང་པོ་ལོ་ མཁས་པོ་ འདི་ ཀ་ ཡིན་ནམ་? [2]

- (iii) ཡོན་ཏན་ མཁུན་མཁན་ དང་ མ་མཁུན་མཁན་ གཉིས་ཀྱིས་ རང་རང་ སོ་སའི་ སྒྲོར་ གན་ ཤེས་ གི། [3]
- (iv) ཡོན་ཏན་ མཁུན་མཁན་ཚུ་ ག་ཉེ་ རྒྱལ་པོ་ འདྲ་པོ་ མཐོན་དོ་ འདི་ སྒྲོར་ལོ་ གི། [3]

Question 7

Read the extract given below and answer in **Bhutia** the questions that follow:

འོག་གི་ ཆོགས་འཕྲེང་ལོ་ སྒྲོགས་ཉེ་ འདིའི་ འོག་ལོ་ བྱིན་ ཡོད་པའི་ དྲི་བ་ཚུའི་ ལན་གི།

འཛིག་རྟེན་ འདིའི་ན་ མི་ལུས་ རྩོལ་ ས་མ་ མ་བརྟེན་ དཔེ་ མི་མིད།

ས་མ་ སི་ལྷོ་མ་ བྱི་ཙོ་ འདྲ། ཏུས་ནམ་ ཡིན་ཅུང་ བྱ་དོན་ རྒྱལ།

ས་མའི་ རྒྱ་དྲིན་ བསམ་མི་ རྒྱལ། རྣམ་མཁའ་ རྒྱ་མཚོ་ དག་པའི་ ཞིང་།

མཉམ་པའི་ བཅེ་དྲིན་ གཉིང་ཟབ་ ལས། རང་སྒོག་ སྒྲོས་ཀྱང་ བཏང་མོད་ ཡིན།

- (i) གོང་གི་ ཆོགས་འཕྲེང་ འདི་ཚུ་ འགོ་བརྒྱུད་ ཆོགས་བཅད་ གན་ལས་ བཏོན་པོ་ ཡིན་ནམ་? [2]
- (ii) འཛིག་རྟེན་ འདིའི་ན་ ང་ཅག་གིས་ མི་ལུས་ གན་ལོ་ བརྟེན་ཟེ་ རྩོལ་པོ་ ཡིན་ནམ་? [2]
- (iii) ས་མ་གིས་ བཅེ་དྲིན་ དཔེ་ གཉིང་ ཟབ་དྲགས་ གན་གན་ བྱ་ལོ་ གཅེས་ཏོ་ སྒྲོར་ གི། [3]
- (iv) བྱི་ དོན་ལོ་ ས་མ་ གཉིས་ཀྱིས་ གན་ བཏང་མོད་ཏོ་ རང་གིས་ གན་ ཤེས་པོ་ དེབ་ལས་ གི། [3]

དེས་གཉིས་པོ་- ཟིག་ལྷུག།

Read the extract given below and answer in **Bhutia** the questions that follow:

ཕོ་ལག་གི་ ར་ཀླུ་ལ།

[illegible]

- (i) རྩོམ་ འུས་ གཅིག་ན་ ཤིང་རྩོང་ མགོ་ ཁོ་མ་ཁོ་མ་ གཅིག་གི་ རྩོང་ལོ་ གེ་གིས་ ཆང་ ཡོང་པ་
ཡིན་ནམ་? [2]
- (ii) རྩོམ་ག་ མོ་ འདི་གིས་ ཆང་ན་ལོ་ གན་ རྩེས་བཞིན་ བཞག་གོ་ ཡིན་ནམ་? [2]
- (iii) རྩོམ་ག་ མོ་ འདི་གིས་ རྩོང་རྩོག་ བཞི་ལྟ་ ཆོད་ རྩེས་ཞི་ གན་ འུས་པོ་ ཡིན་ནམ་? [3]
- (iv) རྩོམ་ག་ མི་འདི་ ཉིན་ཞག་ ཉི་ཤུ་ ཅ་གཅིག་བར་ ཆང་ན་ རྩང་འགོ་བ་ཞི་ གན་ འཛོན་པོ་
ཡིན་ནམ་? [3]

U SIER LAPALANG BAD U SHKEN

(Da u Dewi Sing Khongdup)

Question 9

Read the extract given below and answer in **Bhutia** the questions that follow:

འོག་གི་ཆོགས་བཅད་ལས་ བྱིན་ ཡོད་པའི་ དྲི་བ་ཅུ་འདི་ ལན་བྲི།

དྲིན་ཆེན་ པའི་ སྐྱ་དྲིན།

དུས་ཀྱི་ རྟིགས་མའི་ མཐའ་ལོ་ སྟེངས་པའི་ དུས།

ལྟོ་པའི་ བརྟན་པོ་ ལུང་ལོ་ སྟེངས་ཅན་ དུས།

མོ་རྒྱན་ ལུ་རུའི་ རྟིགས་རྩེ་ བྱིན་བརྟན་ ལུང་།

ལྟོ་བརྟན་ རྟིགས་པའི་ ལྟོ་སྐད་ སྐབ་དེབ་ ཅོམ།

དཔའ་སྐུལ་ དྲིན་ཆེན་ པ་རྣམས་ རྟིགས་རྩེ་ ཆེ།

པ་རྣམས་ སྐུ་ལས་ འདེམ་ཅན་ གནང་ཡོད་ ལུང་།

བྱ་རྣམས་ ད་ལུང་ མལ་ལས་ མ་ལོངས་ པས།

ཐོ་རངས་ དུས་ཀྱི་ དཀའ་ལས་ པས་མ་ལྟེ་ ཀེས།

བྱ་ཅུ་ ཡར་ལོང་ ལྟོ་བརྟན་ བཅུག་ཀོ་ གནང་།

ལྟོ་བརྟན་ རྟིགས་ན་ པའི་ སྐྱ་དྲིན་ འཇལ།

- (i) རྟིགས་མའི་ མཐའ་ལོ་ སྟེངས་པའི་ དུས་ལོ་ ལྟོ་པའི་ བརྟན་པོ་ལོ་ གན་ འཛོན་དོ་ ཡིན་ནམ་? [2]
- (ii) ཆོགས་བཅད་ འདིའི་ འགོ་བརྗོད་ཀྱི་ མིང་ གན་ ཡིན་ནམ་? [2]
- (iii) ལྟོ་པའི་ བརྟན་པོ་ རྟིགས་པའི་ ལྟོ་སྐད་ཀྱི་ དེབ་ཅུ་ ཀེས་ ཅོམ་པོ་ ཡིན་ནམ་? [3]
- (iv) ལྟོ་པའི་ བརྟན་པོ་ བཅུག་མཁན་ཅུ་ཀེས་ ལུ་སྐོབ་ ཅུ་ལོ་ ཡར་ལོང་ལྟེ་ གན་ ལུས་ གསུང་པོ་ ཡིན་ནམ་? [3]

Question 10

Read the extract given below and answer in **Bhutia** the questions that follow:

འོག་གི་ཆོག་ལྷག་ལས་ བྱིན་ ཡོད་པའི་ སྤྱི་བ་ཅུའི་ ལན་གྱི།

སྐས་ལུལ་ འབྲས་མོ་ རྫོངས།

སྐས་ལུལ་འབྲས་མོ་རྫོངས་ འདི་ གངས་ཆེན་ མཛོད་ལུའི་ སང་པར་ རྫོད་ ཡོད་པའི་ ལུལ་ཆུང་
གཅིག་ཡིན། ལུལ་ཆུང་ འདིའི་ ལུལ་ གངས་རི་ཕྱོད་ ཡོད་པས་ གངས་ཆུ་ ཆད་ཤད་
མེད་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ བབས་བཞིན་ ཡོད་པོ་ སྤྲད། བར་གྱི་ ས་གཞི་ འདི་ཕྱོད་ ས་ཆ་ སྐམ་པོ་
མ་ཡིན་པར་ ས་ཆ་ ག་ས་ ག་ལོ་ འབྲང་ཆུ་ དང་ མ་ཆོས་པའི་ ལོ་ཐོག་ དང་ ཤིང་ཐོག་ཕྱོད་
རང་བཞིན་གྱི་ སྐྱེས་ ཡོད་པོ་ ཡིན། ཨོ་འདིས་ ཡིན་ཟེང་ ས་གཞི་ འདི་ཕྱོད་ གཞེས་གྱི་ གཞོང་པའི་
ནང་ལོ་ མར་ཁུ་ ལྷས་ལྷེ་ བསྐྱང་བསྐྱང་པོ་ ནང་བཞིན་ ཡོད། འདི་ལས་ ལུང་པའི་ མདའ་ལོ་ ལྷ་ན་
རི་ ཐམས་ཅད་གྱི་ མཐུག་ རྫོམ་པོ་ལས་ ཆུ་ ག་ཡོད་ ཐམས་ཅད་ བཟུས་ འོང་གི་ ཆུ་ཆེན་ བཟ་ཤིས་
བྱོག་གི་ ཆུ་ དང་ རི་གཉིས་ ཆུ་ གཉིས་ལོ་ ཐུག། ད་ཕྱང་ འདི་ལས་ཡང་ བཟུས་བཞིན་ མོང་གི་
མཐར་ བཟ་ཤིས་ བྱོག་གི་ ཆུ་ གཅིག་རང་ འཛོན་ འོང་པོ་ མཛོང་ཚུགས། ཨོ་འདིས་ ཡིན་ཟེང་
ཀྱུལ་ཁབ་ གཞན་ དང་ མཉམ་ཅིག་ ས་མཚམས་ བྱི་བཞིན་ ཆུ་མོ་ ཀྱང་སྤྲེལ་ སྤེལ་པོ་ ཡིན།

- (i) འཕྲེང་འབབས་ འདིའི་ འགོ་བརྗོད་གྱི་ མིང་ གན་ ཡིན་ནམ་? [2]
- (ii) སྐས་ལུལ་ འབྲས་མོ་རྫོངས་ འདི་ གན་གྱི་ སང་པར་ རྫོད་ ཡོད་པོ་ ཡིན་ནམ་? [2]
- (iii) འབྲས་རྫོངས་ན་ ས་ཆ་ ག་ས་ ག་ལོ་ གན་ ཡོད་པོ་ ཡིན་ནམ་? [3]
- (iv) འབྲས་རྫོངས་ན་ ཆུ་ཆེན་ གཉིས་གྱི་ མིང་ དང་ ས་མཚམས་ ག་ལྟེ་ བྱི་དོ་ ཡིན་ནམ་? [3]